

i Efteraaret 1856, hvor han selv atter indbragte Lovforslaget, da afviste Ministeren paa ingen Maade Sagen, men han sagde — saavidt jeg veed, var det et nuværende Medlem af Landstinget, der var Indenrigsminister — at han ikke i denne Samling vilde tage Sagen i sin Haand, og det ærede Medlem udtalte sig da anerkjendende, og han erklærede sig nogenlunde tilfreds dermed. Han udtalte umiddelbart efter Ministerens Tale sin Anerkjendelse, idet han, ligesom vistnok alle de andre Rigsdagsmænd, som talte i Folkethinget eller Landstinget, hentydede til de Hindringer, som der var den Gang for Regjeringen. Nu lægger det ærede Medlem megen Bægt paa, at der kommer en Overenskomst, og at man skal have Godseierne med, men det, som den Gang skabte Hindringen for Regjeringen, var netop, at Godseierne omkring i Landet traadte hurtigt og hurtigt svigtede deres Repræsentanter her i Thinget, som vare gaaede ind paa Sagen. Det ærede Medlem for Frederiksberg, som den Gang var Cultusminister, udtalte som næsten alle Andre af dem, der havde Ordet, bestemt, hvort Hindringen laa. Jeg kan jo nok forstaae, at de to ærede Medlemmer, som iaar staae paa et heelt andet Standpunkt, nu iaar mene, at Regjeringen ene havde Skylden, og at derimod nu Godseierne ere blevne saa overmaade velvillige mod denne Sag. — Det ærede Medlem bebreidede mig, at jeg hentydede til hans Forbindelse med Godseierne; han talte om mine venstabelige Følelser. Det forekommer mig, at han kunde have sparet sig denne Bebreidelse. Alt kan forstaaes paa mange Maader; det kommer an paa, med hvad Sind det opfattes, som man har sagt, og det berøer paa, fra hvad Standpunkt man seer det. Jeg har oftere fra det ærede Medlem hørt, at hans Betragtningmaade ikke ganske er den samme som min, det indrømmer jeg fuldstændig, men jeg troer dog, at det Standpunkt, hvorpaa jeg igaar stillede mig i denne Sag, maatte vise det ærede Medlem, at det virkelig var min oprigtige Mening, naar jeg sagde, at det glæder mig, at han nu i denne Sag staaer i den Stilling, som han indtager. Jeg selv anerkjendte Nødvendigheden af, at vi gif Over-

eenskomstens Vej, at vi søgte at faae et Forlig istand imellem de to Parter og at faae Noget frem, som begge Parter kunne være tjente med; det var netop mit Standpunkt, og jeg indseer ikke, hvorledes man endogfaa kunde have noget andet Standpunkt, naar man ønsker et praktisk Resultat af Sagen, ønsker, at den skal være noget Andet end Agitation eller tomme Ord. Det forekommer mig derfor, at det ærede Medlem gjerne kunde troe mig paa mit Ord, naar jeg siger, at jeg netop glæder mig over hans dobbelte Stilling, som han paa een Gang indtager som Repræsentant for Godseierne og for Bondestanden. Jeg seer ganske vist, at hans Standpunkt er blevet endeel forandret fra før, da var det ikke ham, der henviste til Frivillighedens Vej, da lagde han ikke saa meget Eftertryk paa Overenskomsten som nu, men dette glæder mig, for at jeg skal gjentage det, fordi jeg, som sagt, fuldkommen indseer, at man maa have begge Parter med for at faae Noget ud af denne Sag, endog blot for at faae Sagen igjennem; saavel Retfærdigheden som simple praktiske Hensyn forekomme mig at maatte overbevise Enhver om, at det er den rigtige Vej. Jeg kunde ganske vist her have nogen Grund til maaskee at være en Smule ondskabsfuld ligesoverfor det ærede Medlem, men jeg skal indskrænke mig til at gjentage, at det ikke var mig, som søgte at være ubehagelig ved at fremhæve dette. Jeg nævnte kun den simple Ting, at det ærede Medlem staaer i den omtalte Forbindelse, men alene dette, at jeg nævnte det tog det ærede Medlem mig saa overordentlig ilde op; men det er ham, der tager dette Ord saaledes, ikke mig, der har villet give det.

Formanden: Det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds har bedt om Ordet; dersom det er for en kort personlig Bemærkning, skal jeg gjerne give det ærede Medlem Ordet, men forinden finder jeg mig dog foranlediget til at bringe i ærede Medlemmers Grindring, at det ikke er Medlemmernes personlige Forhold eller Stilling til Sagerne, som her skal behandles, men at det er Sagerne selv.